

OLIMPIADA DE LECTURĂ LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ-LAV
etapa județeană, 29 ianuarie 2017

Secțiunea gimnaziu – lector avansat, nivelul 1 – clasele a V-a și a VI-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele, și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

30 de puncte

O BUCLĂ ÎN TIMP

de Madeleine L'Engle

În pădure se lăsa deja seara. Mergeau în tăcere. Charles și Fortinbras zburdau în față, Calvin mergea alături de Meg, atingându-i ușor brațul cu degetele, cu un gest protector.

„Cea mai... imposibilă, cea mai năucitoare după-amiază din viața mea! Cu toate astea, nu mă mai simt deloc derutată sau supărată, ci... fericită. De ce?” se gândi Meg.

— Poate că trebuia să ne-ntâlnim azi, spuse Calvin. Adică, știu că suntem la aceeași școală, dar nu te cunoșteam. Îmi pare bine că ne-am întâlnit, Meg. O să fim prieteni buni, o să vezi.

— Și mie-mi pare bine, șopti Meg, apoi își continuară drumul în tăcere.

Când ajunseră acasă, doamna Murry era încă în laborator. Studia un lichid de un albastru pal, care se mișca încet printr-un tub ce ducea de la un pahar Berzelius la un balon de distilare. Pe un arzător Bunsen clocotea un vas ceramic mare, în care părea să fie un soi de tocană.

— Să nu le spuneiți lui Sandy și Dennys că gătesc în laborator. Tot timpul se tem c-o să scap vreo substanță chimică în mâncare. Aveam un experiment pe care trebuia să-l țin sub observație și de asta...

— Mamă, el e Calvin O'Keefe, spuse Meg. Avem mâncare și pentru el? Miroase grozav!

— Bună, Calvin! îl salută doamna Murry pe băiat, dând prietenește mâna cu el. N-avem decât tocană la cină, dar e groasă și gustoasă.

— Sună delicios! spuse Calvin. Pot să dau un telefon, să-i spun mamei că sunt aici?

— Sigur că da. Meg, îi arăți, te rog, unde-i telefonul? Aș prefera să nu-l folosești pe cel de aici, dacă nu te superi, vreau să termin experimentul.

Meg îl conduse pe Calvin în casă. Charles Wallace și Fortinbras dispăruseră. Undeva afară, Meg îi auzi pe Sandy și Dennys meșterind la fortul pe care îl construiau sus, într-unul dintre arșarii din curte.

— Pe aici, îl invită ea pe băiat.

Meg trecu prin bucătărie și intră în sufragerie.

— Nu știu de ce-mi bat capul s-o sun când nu vin acasă, spuse Calvin cu o voce plină de amărăciune. Oricum n-ar băga de seamă că nu-s pe-acolo.

Oftă și formă numărul:

— Mama? zise el. A, tu erai, Hinky. Spune-i mamei că vin târziu. Și nu uitați să lăsați ușa descuiată, să nu mai rămân iar pe-afară.

Puse receptorul în furcă și se întoarse către Meg:

— Știi cât de norocoasă ești?

Fata zâmbi forțat:

— Uneori uit...

— O mamă ca a voastră! O casă ca asta! Maică-ta e superbă, pe legea mea! Dac-o vezi pe-a mea... A rămas fără toți dinții de sus și tata i-a luat o proteză, da' nu vrea s-o poarte. Și se piaptână din joi în Paști. Nu c-ar arăta mai bine în zilele când se piaptână.

Calvin își încleștă pumnii și continuă:

— Dar o iubesc! Asta-i ciudățenia. Îi iubesc pe toți, deși ei nu dau doi bani pe mine. Poate că de-asta și sun să le spun când nu vin acasă. Pentru că mie-mi pasă. Lor nu! Nici nu-ți dai seama ce norocoasă ești că ești iubită!

Luată prin surprindere, Meg spuse:

— Nu mi-am pus niciodată problema așa... Cred că mi s-a părut întotdeauna că mi se cuvine, că-i de la sine înțeles că așa trebuie să fie.

Calvin părea înnegurat, dar, deodată, zâmbetul lui larg îi luminează toată fața:

— O să se-ntâmpile lucruri, Meg! Lucruri bune! Simt eu!

Băiatul începu să cerceteze încăperea plăcută, chiar dacă totul în jur arăta puțin ponosit. Se opri în fața unei fotografii așezate pe pian, înfățișând un grup de oameni pe o plajă:

— Cine sunt?

— Niște oameni de știință, răspunse Meg.

— Unde?

Fata se apropie de pian:

— La Capul Canaveral. Țasta-i tata.

— Care?

— Uite, aici.

— Cel cu ochelari?

— Da. Cel care ar trebui să se tundă, chicoti Meg, uitând de griji și bucurându-se să-i arate fotografia lui Calvin. Părul lui are cam aceeași culoare ca al meu. Uită mereu să se tundă și, până la urmă, îl tunde mama. Și-a cumpărat foarfece și chestii speciale pentru tuns, pentru că el n-ajunge niciodată la frizer.

Calvin studie fotografia:

— Îmi place, zise el gânditor. Seamănă cu Charles Wallace, nu?

— Când Charles era bebeluș, arăta exact ca tata! Foarte caraghios!

Calvin continuă să privească fotografia.

— Nu-i frumos sau interesant. Da-mi place.

Meg fu indignată:

— Ba-i frumos!

Calvin dădu din cap:

— Neee. E înalt și slăbănog, ca mine!

— Păi, și tu ești frumos, zise Meg. Ai ochii ca tata, știi... Foarte albaștri. Numai că pe-ai lui nu prea-i vezi, că sunt ascunși după ochelari.

— Și unde-i acum?

Meg se încordă. Dar nu fu nevoită să răspundă, căci ușa care dădea din laborator în bucătărie se deschise și doamna Murry intră cu tocana:

— Așa, acum să termin mâncarea pe aragaz. Ți-ai făcut temele, Meg?

— Nu chiar, răspunse Meg, intrând și ea în bucătărie.

— Atunci mergi și fă-ți-le înainte de cină. Nu cred că-l deranjează pe Calvin.

— Nu, sigur, spuse Calvin și, scotocindu-se în buzunar, scoase o foaie de hârtie mototolită. De fapt, și eu trebuie să termin niște prostii de-ale mele. Mate... Cam greu țin pasul cu ea. Tot ce are de-a face cu cuvinte merge. Când vine vorba de cifre, nu prea mă descurc.

Doamna Murry îi zâmbi:

— Roag-o pe Meg să te ajute.

— Cum să m-ajute? Sunt cu vreo trei clase mai mare!

— Încearcă totuși! Roag-o să te ajute la matematică, insistă doamna Murry.

— OK, bine, zise Calvin. Poftim! Da-i destul de complicat, să știi.

Meg netezi hârtia și o studie atent:

— Contează cum rezolvi exercițiile? Întrebă ea. Vreau să zic, ai voie să le rezolvi cum vrei tu?

— Sigur, atâta vreme cât înțeleg soluția și găsesc răspunsul corect.

— Aha... Că noi n-avem voie să le rezolvăm decât cum vor ei. Uite, dacă faci așa, e mult mai ușor, Calvin, zise Meg, în timp ce degetele cu creionul zburau pe hârtie.

— Hei! zise Calvin. Cred c-am priceput! Mai arată-mi o dată, să fiu sigur.

Creionul lui Meg începu din nou să alerge conștiincios pe hârtie:

— Tot ce trebuie să ții minte este că orice fracție ordinară poate fi transformată în fracție periodică, cu un număr infinit de zecimale. Vezi? Adică $\frac{3}{7}$ egal cu 0,428571.

— Ce familie ciudată! zise Calvin, cu gura până la urechi. N-ar trebui să mă mai surprindă... Tu parcă erai codașa școlii, nu te cheamă mereu directorul la el?

— Ba da, ba da!

— Problema cu Meg și matematica este că Meg și tatăl ei obișnuiau să se joace cu numerele, iar Meg a învățat mult prea multe... *scurtături*. Și când i se cere la școală să rezolve problemele pe calea obișnuită, se bosumflă, se încâpățânează și-și pune singură o frumusețe de piedică mentală.

— Mai sunt și alți cretini ca Meg și Charles pe aici? Întrebă Calvin. Că n-ar strica să cunosc cât mai mulți ca voi.

— Și n-ar strica nici dacă scrisul lui Meg ar fi cât de cât citeț, continuă doamna Murry. Dacă mă chinui, de obicei reușesc să descifrez ce scrie, dar mă-ndoiesc că vreunul dintre profesorii ei pot sau sunt dispuși să-și piardă timpul cu așa ceva. Mă gândeam să-i cumpăr o mașină de scris de Crăciun, i-ar fi de ajutor.

— Dacă fac ceva bine, n-o să creadă nimeni c-am făcut eu singură, zise Meg.

— Ce-nseamnă megaparsec¹? Întrebă Calvin.

— Una dintre poreclele lui tata pentru mine, spuse Meg. Sau 3,26 milioane de ani-lumină.

— Ce-nseamnă $E = mc^2$?

— Ecuația lui Einstein.

— De la ce vine E?

— Energie.

— Și m?

— Masa.

— c^2 ?

— Viteza luminii la pătrat în centimetri pe secundă.

— Care sunt vecinii Peruului?

— N-am nici cea mai vagă idee. Asta-i undeva prin America de Sud, nu?

— Care-i capitala statului New York?

— Păi, New York², normal.

— Cine-a scris *Viața lui Johnson*³?

— O, Calvin, da' nu-s deloc bună la literatură.

Calvin oftă și se întoarse spre doamna Murry:

— Înțeleg ce vrei să spui. Nu cred c-aș vrea să-i fiu profesor.

— Interesele ei sunt ușor... unilaterale, spuse doamna Murry, dar e vina mea și a tatălui ei. Totuși, încă-i mai place să se joace cu căsuța pentru păpuși.

— Mamă! țipă Meg disperată.

— Of, draga mea, iartă-mă! spuse blând doamna Murry. Dar cred că-nțelege Calvin prea bine ce vreau să zic.

Brusc, cu un gest caracteristic, Calvin își deschise larg brațele, de parcă ar fi vrut să le îmbrățișeze pe Meg, pe mama ei și toată casa deopotrivă:

— Cum de s-au întâmplat toate astea? Ce minune! Parcă m-aș fi născut a doua oară! Nu mai sunt singur! Vă dați seama ce-nseamnă toate astea pentru mine?

— Da' tu ești bun la baschet și la alte chestii, se miră Meg. Ești bun la școală. Toată lumea te place.

— Pentru motive fără nicio importanță, spuse Calvin. N-aveam pe nimeni, pe nimeni pe lume, cu care să pot vorbi! Sigur, pot să mă port ca toți ceilalți, pot să mă prefac, dar atunci nu sunt eu însumi!

Meg luă un mănunchi de furculițe dintr-un sertar și le studie gânditoare, întorcându-le pe toate părțile:

— Iar nu mai înțeleg nimic!

— A, nici eu! spuse Calvin vesel. Dar acum măcar simt că ne-ndreptăm într-o direcție!

traducere de Andreea Caleman

¹ Parsecul este unitate de măsură a distanțelor interastrale; 1 megaparsec este egal cu 1 milion de parseci.

² Albany este capitala statului New York.

³ *Viața lui Samuel Johnson* de James Boswell este o biografie clasică, definitorie în dezvoltarea biografiei ca specie literară.

A. (2 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Doamna Murry gătește în laborator deoarece:

- a. analizează conținutul unui vas ceramic;
- b. studiază substanțele chimice din mâncare;
- c. ține sub observație un experiment;
- d. vrea să fie aproape de telefon.

2. Calvin consideră că Meg e norocoasă pentru că:

- a. are o cameră mare;
- b. este iubită de familia ei;
- c. poate pleca unde vrea;
- d. știe multe lucruri.

3. Meg îl ajută pe Calvin să rezolve tema la:

- a. geografie;
- b. istorie;
- c. literatură;
- d. matematică.

4. Megaparsec înseamnă pentru Meg:

- a. două milioane de ani-lumină;
- b. ecuația lui Einstein;
- c. porecla pe care i-o dădea tatăl ei;
- d. viteza luminii în centimetri pe secundă.

B. (4 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei din text, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. Calvin descoperă că tatăl lui Meg seamănă cu Charles.
- 2. Calvin este fericit că a întâlnit oameni ca Meg și mama ei.
- 3. Calvin îi însoțește pe Meg și pe fratele ei până acasă.
- 4. Calvin își anunță familia că va întârzia.
- 5. Doamna Murry pregătește cina în laborator.
- 6. Frații lui Meg lucrează la fortul construit în arțarul din curte.
- 7. Meg demonstrează că are cunoștințe serioase de fizică.
- 8. Meg îi arată lui Calvin cum să rezolve exercițiile la matematică.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare din următoarele cerințe:

- 1. Precizează ce obiect intenționează doamna Murry să-i dăruiească lui Meg de Crăciun.
- 2. Menționează motivul pentru care Calvin nu are încredere că Meg îl poate ajuta la temă.
- 3. Numește două trăsături ale doamnei Murry, care rezultă din discuția cu Calvin.
- 4. Explică reacția lui Meg, surprinsă în secvența: „Și când i se cere la școală să rezolve problemele pe calea obișnuită, se bosumflă, se încăpățânează și-și pune singură o frumusețe de piedică mentală”.

D. (12 puncte)

Unul dintre prietenii tăi a citit fragmentul extras din *O buclă în timp* de Madeleine L'Engle și te-a rugat să-i explici ce constă minunea la care se referă Calvin.

Redactează un text de cel mult 20 de rânduri care să conțină explicația ta.

ANM: Regim termic oscilant și precipitații slabe, în următoarele două săptămâni; episod de ger în perioada 25 – 27 ianuarie. Vremea se va răci și va fi ger, dimineața, îndeosebi în nord și în centru, iar noaptea în cea mai mare parte a țării, informează ANM.

Regimul termic va continua să oscileze pe durata următoarelor două săptămâni, însă vremea va avea, în general, tendința de încălzire, iar temperaturile maxime vor trece de zero grade în majoritatea zonelor, în timp ce precipitațiile anunțate vor fi slabe și trecătoare, relevă prognoza Administrației Naționale de Meteorologie (ANM), valabilă pentru perioada 25 ianuarie – 5 februarie 2017. [...]

În Transilvania, până spre sfârșitul primei săptămâni, vremea va fi mai rece decât în mod normal la această dată, cu medii ale temperaturilor maxime cuprinse între 0 și -4 grade, în timp ce nopțile vor fi geroase, în special în diminețile de 27 și de 28 februarie, când media regională a minimelor termice se va situa în jurul valorii de -14 grade. În cea de-a doua săptămână, atât valorile termice diurne, cât și cele nocturne, vor crește treptat, cu aproximativ 10 grade. Condiții pentru precipitații slabe, trecătoare și izolate vor fi după data de 25 ianuarie. [...]

În regiunea Moldovei, în primele două zile ale intervalului, se vor înregistra în medie temperaturi maxime de zero și 1 grad Celsius, valori apropiate de mediile climatologice, apoi vremea se va răci, astfel că, în perioada 25 – 27 ianuarie, vor fi maxime în medie de până la -3 grade. Începând cu data de 28 ianuarie, valorile termice diurne vor crește ușor și treptat și se vor situa, în general, în jurul unor medii de 2 și 4 grade. Temperaturile minime vor fi cuprinse în medie între -7 și -4 grade, cu excepția nopții de 26 spre 27 ianuarie, când vor coborî sub pragul gerului, până la medii între -12 și -10 grade, dar și ultima noapte, când vor tinde spre o medie de -2 grade. Între 25 și 28 ianuarie, local și temporar, vor fi ninsori slabe, după care probabilitatea de apariție a precipitațiilor, predominant sub formă de ploaie, slabe cantitativ și pe arii restrânse, va fi destul de mică. [...]

În Muntenia, în primele două zile ale intervalului, se vor înregistra în medie temperaturi maxime în jurul a zero grade Celsius, valori apropiate de mediile climatologice. Ulterior, vremea se va răci, astfel că, în perioada 25 – 27 ianuarie, vor fi maxime, în medie, ce vor varia între -3 și -2 grade. Începând cu data de 28 ianuarie, valorile termice diurne vor crește ușor și treptat și se vor situa, în general, în jurul unei medii regionale între 2 și 4 grade Celsius. Temperaturile minime vor fi cuprinse, în medie, între -8 și -5 grade, cu excepția nopților de 26 și 27 ianuarie, când vor coborî sub pragul gerului până la medii de la -12 la -10 grade, dar și ultimele două nopți, când vor tinde spre o medie de -4 grade. În jurul datei de 26 ianuarie, pe spații restrânse vor fi ninsori slabe, apoi probabilitatea de apariție a precipitațiilor slabe și trecătoare va fi destul de redusă.

AGERPRES (autor: Daniel Badea, editor: Oana Tilică), www.agerpres.ro

A. (8 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe, raportându-te la textul citat:

1. Notează semnificația prescurtării ANM.
2. Indică perioada pentru care a fost făcută prognoza meteo.
3. Menționează o asemănare și o deosebire între temperaturile din Moldova și cele din Muntenia, începând cu 28 ianuarie.
4. Precizează un fenomen meteorologic care se va produce în toate zonele geografice indicate, în jurul datei de 26 ianuarie.

B. (12 puncte)

Crezi că este util să citim prognoze meteo?

Redactează un text de cel mult 10 de rânduri în care să-ți motivezi răspunsul.

SUBIECTUL al III-lea 10 puncte (câte 2 puncte pentru cerințele 1-3; 4 puncte pentru cerința 4)

Privește cu atenție imaginea de mai jos, care reprezintă pagina de internet a proiectului „Copilăria – rămășițe și patrimoniu”, derulat de Muzeul Țăranului Român.

Răspunde la următoarele cerințe, valorificând informațiile din imagine:

1. Precizează care este simbolul folosit pentru opțiunea „Privește”.
2. Menționează un element vizual care are legătură cu tematica proiectului, copilăria.
3. Explică rolul textului scris în centrul paginii.
4. Prezintă, în cel mult 10 rânduri, ce rol are această pagină web de pe site-ul proiectului.

Despre alburii

Cea mai mare provocare a fost realizarea unui muzeu atotcuprinzător al copilăriei, fie el și virtual, dacă ne gândim că cele mai multe instituții europene cu profil similar se concentrează doar asupra unor capitoare atent circumscrise ale temei, cum ar fi jocurile și jucăriile, inventarul de obiecte casnice etc. Am documentat probleme foarte diverse, cum ar fi numele copilului, educația, sărbătorile, textele orale destinate lor, ca și cele create de ei, bolile și vindecările, hainele și hrana, alături de jocurile și jucăriile tradiționale, sau de dezbaterea contemporane asupra tuturor acestor capitoare.

Harta Muzeului Copilăriei

Legendă legend legende legende

 Plimbă-te / Walk around /
Se promener / Spaceruj sie

 Intră / Enter /
Entrer / Wejdz

 Ascultă / Listen /
Écouter / Posłuchaj

 Citește / Read / Lire / Czytaj

 Privește / Look /
Regarder / Oglądać

 Participă / Join in /
Participer / Bierz udział